

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора Миколаївського
національного аграрного університету

Василь
В.о. професора В. ШЕБАНІН

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації **Голосного Богдана Сергійовича** на тему:
«Оцінка впливу складових інтенсивної технології на продуктивні, технологічні, адаптаційні та етологічні властивості корів голштинської породи», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

За результатами розгляду, опрацювання теоретичних та практичних положень дисертаційного дослідження, поданого до розгляду і наукових публікацій за темою дисертації **Голосного Богдана Сергійовича**, а також за підсумками проведеного міжкафедрального фахового семінару, визначено наступне:

Актуальність теми дисертації. Однією з найважливіших галузей тваринництва є молочне скотарство, яке забезпечує населення необхідними продуктами харчування, а підприємства з переробки молока – сировиною.

Наразі у молочному скотарстві важливим є не лише використання сучасних високопродуктивних порід великої рогатої худоби, а й впровадження технологічних рішень та створення таких умов середовища, які б максимально відповідали біологічним потребам високопродуктивних тварин. Серед молочних порід найбільшим попитом у молочному бізнесі користується голштинська порода. Дослідженнями вчених і даними виробничих перевірок доведено, що за інтенсивної експлуатації з високою концентрацією тварин на обмеженому просторі та мінімальними можливостями для відновлення і відпочинку, генетичний потенціал голштинської породи проявляється за комфортного технологічного середовища. Тому, виникає необхідність дослідження факторів, пов'язаних з впливом на продуктивність тварин, таких

як комфортність утримання і відтворення, технологія годівлі та доїння, що сприяють або уповільнюють процеси реалізації потенціалу молочної худоби.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами кафедри. Дослідження виконано відповідно до тематики науково-дослідної роботи Миколаївського національного аграрного університету «Вплив складових інтенсивних технологій на продуктивні, адаптаційні та етологічні властивості сільськогосподарських тварин і птиці» (номер державної реєстрації 0117U006249) та прикладного дослідження за рахунок коштів державного бюджету «Розробка технології прогнозування м'ясної та молочної продуктивності с.-г. тварин на підставі багатовимірних інформаційно-статистичних методів» (номер державної реєстрації 0121U109492), де автор був безпосереднім виконавцем досліджень в умовах виробництва.

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Матеріали дисертаційної роботи одержано і опрацьовано автором самостійно. Здобувач безпосередньо організував і провів весь обсяг досліджень, статистичну обробку даних, проаналізував та узагальнив результати, сформулював висновки і пропозиції виробництву. За методичною допомогою наукового керівника визначено напрям і схему наукових досліджень.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Основними критеріями обґрунтованості і вірогідності результатів досліджень є те, що проведено достатній обсяг досліджень за актуальною темою. Для виконання дослідження використовувалися аналітичні, зоотехнічні, ретроспективні, лабораторні, статистичні та економічні методи. Використані методи статистичного аналізу достатньою мірою дозволили встановити достовірні закономірності та сформулювати висновки про відповідність технологічного середовища крос-корівника біологічним потребам молочної худоби. При аналізі одержаних результатів було застосовано сучасні засоби програмного забезпечення. Встановлені закономірності реалізації продуктивних, відтворювальних, адаптивних та етологічних властивостей тварин голштинської породи статистично обґрунтовані та характеризують їх прояв за умов реально існуючого комфортного технологічного середовища у корівнику з регульованим мікрокліматом. Висновки і пропозиції виробництву аргументовано результатами власних досліджень, які узгоджуються з метою та поставленими завданнями.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше оцінено прояв господарськи корисних ознак тваринами голштинської породи за однотипної годівлі повнораціонними моносумішами з використанням кормових столів і фронтом годівлі 0,8 м/голову, доїнні корів у доїльній залі на

великогабаритній автоматизованій установці «Карусель» потужністю 80 худобо-місць. Уточнено комфортність утримання високопродуктивних корів у корівниках з крос вентиляцією та павільйонного типу з природною вентиляцією і відповідність технологічного середовища їх біологічним потребам. Дістало подальшого розвитку питання щодо впливу повноцінності живлення корів на прояв їх продуктивності, відтворювальної здатності, поведінкову реакцію на умови технологічного середовища. Отримано порівняльні дані адаптивності тварин голштинської породи за безприв'язного боксового утримання в крос-корівнику та корівнику павільйонного типу, цілорічної однотипної годівлі та доїнні корів на великогабаритній доїльній установці.

Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження полягає в підтвердженні виробничої доцільності утримання молочної худоби голштинської породи в корівниках з регульованим мікрокліматом, що забезпечує комфортність технологічного середовища і високий рівень молочної продуктивності корів голштинської породи. Середній надій з першої по третю лактації у корів дослідної групи коливався в межах від 9033 кг до 12901 кг молока. Встановлено закономірну реакцію корів різного рівня продуктивності на відповідність технологічного середовища їх біологічним потребам в конкретних умовах утримання. Комфортність технологічного середовища в корівнику з регульованим мікрокліматом сприяє подовженню тривалості споживання корму тваринами та їх відпочинку лежачи, жуючи жуйку. Найбільшою тривалістю споживання корму та відпочинку лежачи, жуючи жуйку характеризувалися високопродуктивні корови.

Результати наукових досліджень Голосного Б. С. визнано виробничо придатними і впроваджено в племінному заводі СТОВ «Промінь» Первомайського району Миколаївської області (акт впровадження від 09.03.2026 р.), а також використовуються в освітньому процесі на факультеті технології виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології Миколаївського національного аграрного університету (довідка МНАУ від 04.03.2026 р.).

Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. За результатами виконаних наукових досліджень згідно теми дисертаційної роботи опубліковано 4 статті у наукових фахових виданнях України (категорія Б), в тому числі 2 одноосібно; одні тези конференції.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Підпала Т. В., Голосний Б. С. Технологічне середовище і прояв господарських корисних ознак корів голштинської породи. *Таврійський науковий вісник*. 2024. Вип. 140. Т. 1. С. 472-480. <https://doi.org/10.32782/2226->

0099.2024.140.58. (Здобувачем проведено дослідження, статистичну обробку матеріалів, їх аналіз і підготовку статті до друку).

2. **Голосний Б. С.** Оцінка відтворювальної здатності корів голштинської породи за інтенсивної технології виробництва молока. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Суми, 2025. Вип. 3. С. 63-70. <https://doi.org/10.32782/bsnau.lvst.2025.3.6>.

3. Pidpala T., **Holosnyi B.** Technological environment and feeding of dairy cows under conditions of keeping in a cross-barn. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science. Scientific Journal*. 2025. Vol. 29, № 4. P. 38-48. <https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/4.2025.38>. (Здобувачем проведено дослідження, статистичну обробку матеріалів, їх аналіз і підготовку статті до друку).

4. **Голосний Б. С.** Особливості прояву продуктивних ознак у корів голштинської породи за умов утримання в крос-корівнику. *Таврійський науковий вісник*. 2025. Вип. 145. Т. 1. С. 226-234. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2025.145.1.26>.

5. **Голосний Б. С.** Відтворювальні якості високопродуктивних корів голштинської породи за різних умов утримання. *Інноваційні аспекти та перспективи розвитку технології виробництва і переробки продукції тваринництва* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, (24-25 жовтня 2025 р.) Миколаїв : МНАУ, 2025 С. 67-70.

https://www.mnau.edu.ua/files/podii/2025/10/zbirnik_24_10_2025.pdf

Апробація основних результатів дослідження. Матеріали наукового дослідження були оприлюднені та схвалені на наукових конференціях: Регіональному науково-практичному семінарі «Сучасні аспекти технології виробництва і переробки продукції тваринництва та їх перспективи», 27 квітня 2023 р., Миколаїв, МНАУ; Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Ветеринарно-санітарні аспекти технології», 19 травня 2023 р. Миколаїв, МНАУ; Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні аспекти технології виробництва і переробки продукції тваринництва та їх перспективи», 21-22 березня 2024, Миколаїв, МНАУ; Всеукраїнській науково-практичній конференції «Горизонти розвитку сільськогосподарського виробництва та переробки в Україні до дня пам'яті доктора с.-г. наук, професора, академіка Пелиха Віктора Григоровича, 21 березня 2024, Херсон; Всеукраїнській науково-практичній конференції «Генетичні і селекційні аспекти інтенсифікації виробництва і переробки продукції тваринництва», присвяченій 90-й річниці від дня народження видатного вченого-селекціонера, доктора с.-г. наук, члена-кореспондента НААН, професора Миколи Захаровича Басовського, 6 травня 2025 р., Біла Церква, БНАУ; Міжнародній науково-

практичній конференції «Інноваційні аспекти та перспективи розвитку технології виробництва і переробки продукції тваринництва», 24-25 жовтня 2025 р., Миколаїв, МНАУ; Причорноморській регіональній науково-практичній конференції професорсько-викладацького складу Миколаївського НАУ (Миколаїв, 2023-2025 рр.).

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Під час утримання піддослідних корів на промисловому комплексі та упродовж проведення усіх маніпуляцій з ними дотримувалися положень Закону України № 249 «Про порядок проведення науковими установами експериментів та дослідів на тваринах» і Європейської конвенції про захист хребетних тварин, що використовуються для експериментальних та інших наукових цілей (1986).

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

ВИСНОВОК

Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Голосного Богдана Сергійовича на тему «Оцінка впливу складових інтенсивної технології на продуктивні, технологічні, адаптаційні та етологічні властивості корів голштинської породи» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій представлено вирішення конкретного наукового завдання, зокрема доведено перевагу тваринницьких приміщень каркасного типу зі штучно регульованим мікрокліматом, безприв'язним утриманням тварин, згодовуванням повнораціонної моносуміші з кормових столів, доїнням корів у доїльному залі на установці типу «Карусель», що має важливе значення для галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Наукові положення, які викладено в дисертації, є обґрунтованими, про що свідчить структурована побудова та зміст роботи, значний перелік узагальнених, систематизованих і опрацьованих автором фундаментальних робіт вітчизняних та зарубіжних учених. Робота виконана державною мовою і відповідає принципам академічної доброчесності.

За змістом дисертація відповідає зазначеній меті, поставлені дисертантом наукові завдання вирішені повністю, мету наукового дослідження досягнуто. Структура й обсяг роботи відповідають встановленим вимогам. Наукові положення, висновки і пропозиції виробництву обґрунтовані та аргументовані, містять наукову новизну і пройшли необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача відображені основні результати дисертаційної роботи.

Дисертація Голосного Б. С. відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21 березня 2022 р., № 502 від 19 травня 2023 р. та № 507 від 03 травня 2024 р.), Наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31 травня 2019 р.).

З урахуванням наукової зрілості та професійних навичок Голосного Богдана Сергійовича дисертація на тему: «Оцінка впливу складових інтенсивної технології на продуктивні, технологічні, адаптаційні та етологічні властивості корів голштинської породи» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Голова міжкафедрального фахового семінару, доктор сільськогосподарських наук, професор

Сергій ЛУГОВИЙ

Підпис доктора с.-г наук, професора Сергія ЛУГОВОГО засвідчую.

Начальниця відділу кадрів
Миколаївського національного
аграрного університету

Людмила МАШКІНА

